ลิขสิทธิ์ : สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม

แห่งชาติ

ਹ : 2562

ชื่อเรื่อง : ศึกษาผลกระทบและแนวทางการพัฒนารูปแบบและเนื้อหารายการโทรทัศน์ภาคพื้นดินใน

ระบบดิจิตอลในประเทศไทยหลังการเปลี่ยนผ่าน

เมือง : กรุงเทพฯ

ภาษา : ไทย

สถานที่พิมพ์ : สำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

นักวิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พจนา ธูปแก้ว

บทคัดย่อ :

การวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษารูปแบบ พฤติกรรมการเปิดรับชม ความต้องการรูปแบบและเนื้อหารายการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิตอลของ ผู้ชมคนไทยในยุคเปลี่ยนผ่านจากโทรทัศน์ในระบบแอนะล็อกดั้งเดิมไปเป็นระบบดิจิตอล จำนวน 9,000 กลุ่ม ตัวอย่าง ได้แก่ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางรวมกรุงเทพฯและปริมณฑล และภาคใต้และ ระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) จากกลุ่ม ผู้ประกอบการในกิจการโทรทัศน์ที่ได้รับใบอนุญาตและผู้ผลิตเนื้อหารายการจำนวน 36 ท่าน และจัดการ ประชุมเฉพาะกลุ่ม (Focus Group) ใน 4 ภูมิภาค คือ เชียงใหม่ ขอนแก่น สงขลา และ กรุงเทพฯ จากกลุ่ม นักวิชาการและผู้รับชมโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิตอลที่ติดตามค่อนข้างประจำ (Heavy Viewer) จำนวน 93 ท่าน เพื่อศึกษาภูมิทัศน์สื่อและปรับตัวของกิจการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิตอล ภายใต้ความ เปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีเพื่อความสำเร็จและความอยู่รอดของผู้ประกอบการ และศึกษาการบริหารจัดการ รูปแบบและเนื้อหารายการ บริหารความนิยมประเภทเนื้อหารายการ และการผลิตเนื้อหารายการโทรทัศน์ ภาคพื้นดินในระบบดิจิตอล

ผลการศึกษาครั้งนี้ผู้ชมคนไทยมีการเปิดรับสื่อและเนื้อหารายการโทรทัศน์จากเครื่องรับโทรทัศน์มาก ที่สุดรองลงมาคือแท็บเล็ต/มือถือ และ คอมพิวเตอร์ PC/โน้ตบุ๊ค ตามลำดับ โดยผู้ชมภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก และ ภาคใต้ รับชมในระดับปานกลาง ใช้เวลา 1-3 ชั่วโมงต่อวัน ผู้ชมโดยรวมต้องการรูปแบบ และการนำเสนอเนื้อหารายการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิตอลคือ รายการข่าวที่มีรูปแบบ เบา ๆ และ ไม่เครียดรายการบันเทิงแบบที่มีสาระความรู้ประกอบและรายการสาระความรู้ที่มีการเล่าเรื่องง่าย ๆ ทั้งนี้ผู้ชม ที่มีเพศ อายุ การศึกษา และรายได้ที่แตกต่างกันจะมีระยะเวลาที่ชม ประเภทของรายการ รูปแบบ และเนื้อหา ของรายการโทรทัศน์แตกต่างกัน แต่ไม่มีความแตกต่างสำหรับผู้ชมที่อยู่อาศัยในเมืองและอาศัยนอกเมือง

จากการศึกษายังพบอีกว่า ภูมิทัศน์สื่อที่เปลี่ยนแปลงไปส่งผลกระทบต่อเนื้อหา การลงทุน และความ อยู่รอดของโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิตอล โดยผลกระทบเชิงบวกทำให้การประกอบกิจการโทรทัศน์ใน ประเทศไทยไม่เป็นการผูกขาดและเพิ่มโอกาสทางธุรกิจให้กับผู้ประกอบการ ประชาชนได้รับโอกาสชมรายการ โทรทัศน์ที่หลากหลายและมีคุณภาพ แต่ขณะเดียวกันกลุ่มผู้ชมโทรทัศน์ก็มีสภาวะการกระจายตัวและมี ช่องทางการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ผ่านช่องทาง/แพลตฟอร์มสื่อใหม่มากขึ้น ส่วนผลกระทบเชิงบวกลบพบว่า การประกอบการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิตอลมีการแข่งขันกันด้านการผลิตเนื้อหารายการมากขึ้น

ในขณะที่งบประมาณโฆษณาผ่านสื่อโทรทัศน์มีมูลค่าลดลง ส่งผลต่อรายรับในการดำเนินธุรกิจกิจการน้อยลง ก่อให้เกิดปรากฏการณ์และการนำเสนอเนื้อหา ภาพ และการรายงานข่าวที่ละเมิด กฎระเบียบข้อบังคับ กฎหมาย สิทธิหลักการและจรรยาบรรณของสื่อมวลชนในหลายกรณีอย่างไรก็ตามการประกอบกิจการ โทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิตอลให้เกิดผลสำเร็จและอยู่รอดได้ผู้ประกอบการจะต้องพัฒนาและปรับวิธีการ ทำงานและโครงสร้างองค์กรรองรับการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีและภูมิทัศน์สื่อสมัยใหม่ วิเคราะห์และกำหนด แนวทางการบริหารเนื้อหาและผลิตรายการโทรทัศน์ไปสู่แพลตฟอร์มต่าง ๆ อย่างมีความเหมาะสม สร้างโมเดล การพัฒนาธุรกิจและรายได้On Air, Online, On Ground ควบคู่กัน โดยแนวทางการบริหารจัดการและการ พัฒนารูปแบบ/เนื้อหารายการ จะต้องตอบสนองต่อ "ผู้ชม/ผู้ชมรายการโทรทัศน์" สมัยใหม่ และนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีสื่อใหม่ทั้งแอปพลิเคชันและคอมพิวเตอร์กราฟิกมาใช้ในการผลิตรายการและนำเสนอเนื้อหา รายการ ข่าว ละคร สารคดี และอื่น ๆ โดยใช้แนวคิดเพื่อสร้างคุณค่าและมูลค่าอยู่เสมอ

คำสำคัญ: ภูมิทัศน์สื่อกิจการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิตอลรูปแบบและเนื้อหารายการของโทรทัศน์ ความอยู่รอด เทคโนโลยีสร้างความพลิกผัน **Copyright**: Office of The National Broadcasting and Telecommunications Commission

Year : 2019

Title : The Effect of DTTB on the Broadcasting Services and the Development of

Format and Content Guidelines in the Post-Transmission Period in Thailand

City : Bangkok

Language: Thai

Publisher: Thammasat University Research and Consultancy Institute

Researcher: Assistant Professor Dr. Potchana Toopkaew

Abstract :

This research project uses the method of Quantitative Research in order to study on the exposure behavioral pattern and the needs for formats and contents of DTTB of Thai audience in the period after the transmission from analog TV to digital TV (post-transmission period). The total number of the samples studied in this research is 9,000. The samples are from the northern region, the northeastern region, the central region and Bangkok and adjacent provinces, and the southern region of Thailand. In addition, this research project also uses qualitative research method whereby data and information are collected from indepth interviews with licensed TV broadcasting entrepreneurs and content producers the total number of which is 36, and focus group interviews in 4 regions of Thailand, in Chiang Mai Province, Khon Kaen Province, Songkhla Province and Bangkok, with academics and viewers of DTTB (Heavy Viewers), the total number of all of which is 93, with the aim of studying on the media landscape and the adjustment of media to DTTB business under the game-changing technologies for success and survival of entrepreneurs, and studying on the management of formats and contents of the programs, the management of the popularity of contents of programs and the production of contents of programs of DTTB for entrepreneurs' success and survival.

The findings from this study show that most of the Thai audience are exposed to media and contents of TV programs from TV sets, followed by tablets/mobile phones, and PC/laptops, respectively. Audience in northern region, central region, eastern region and southern region of Thailand has exposure in moderate level, or 1-3 hours a day. In the overview, the formats and contents of DTTB that audience prefer are news programs with light and not stressing contents, entertainment programs that educate audience with knowledge through simple and easy story telling tactics. Audiences with differences in terms of genders, age ranges, educational backgrounds and incomes will show differences in terms of categories, formats and contents of TV programs. However, there is no significant

difference between audience who reside in urban areas and audience residing in upcountry areas.

The findings from the study also point out that the change in medial and scope as impacts on contents, investments and survival of of DTTB. Positive impacts include the protection for TV broadcasting business against being monopolized, increased business opportunities, and opportunities for audience to view diverse and quality TV programs. At the same time, TV audience have been divided into different groups and they have been exposed to TV media through more diverse media channels/platforms. Concerning negative impacts, it has been discovered that the TV enterprises in DTTB business tend to become more competitive with one another in terms of contents of the produced programs whilst the budget for advertising through TV media has dropped. Consequently, the revenue from business operations has decreased. The aforementioned negative impacts have led to the phenomena where contents, images and news are reported and presented in ways that violate regulations, law, rights, principles and ethics of press in several cases. Nevertheless, DTTB business can succeed and survive when entrepreneurs improve and adjust working schemes and organizational structures to support changes in technologies and modern media landscape, analyze and set directions and guidelines for the management of contents and the production of TV programs for different platforms in the proper manner, and establish models for improving the business and incomes, for On Air, Online and On Ground channels simultaneously. The guidelines for the management and development of formats/contents of TV programs must respond to modern 'audience/audience of TV programs' and use new media innovations and technologies, including applications and computer graphics, for producing TV programs and presenting contents of news programs, dramas, documentary programs and other programs of other categories, which should always be based on the concept of the addition of values and prices.

Keywords: Media Landscape, DTTB, Formats and Contents of TV Programs, Survival,

Game changing Technologies